

[Henry Christensen.]

sin redegørelse klar besked om en lang række af de saglige synspunkter, der taler for det forslag, vi har fremsat. Det rimelige er at have et statistisk udarbejdet, et egentligt detailpristal, som viser nedgangen i pengenes værdi, inflationens udvikling her i landet.

Det problem, der derfor allerførst melder sig, er, om skatternes indregning i pristallet overhovedet egner sig til at gøre det pristal, vi her udregner, til et detailpristal. Er skatter overhovedet priser på samme måde som de priser, der skal belyse inflationens udvikling? Der er der da vist hos dem, der har læst betænkningen og i øvrigt har overvejet problemet, ingen som helst tvivl om, at skatter ikke på samme måde som priser på varer er at opfatte som priser. Skatter, af hvilken art de end er, om det er indirekte eller direkte skatter, fastsættes ud fra helt andre kriterier. Det, der betales af borgeren i skat, har intet at gøre med, hvilke varer han skal have; det er på mange punkter snarere omvendt. Har man mange børn, betaler man mindre i skat for adgang til skolegang f. eks., end hvis man kun har et barn. Vi kunne altså på mange måder begrunde, at der ingen som helst saglig rimelighed er i, at skatterne indgår i detailpristallet; de hører allerede af den grund ikke hjemme i detailpristallet. Skatter giver jo ikke noget mål for priser. Skal vi derfor have et detailpristal, der viser inflationsudviklingen, og som også med grund kan anvendes som lønregulerende faktor, må tallet allerede ud fra denne betragtning være uden indregnede skatter.

Det andet, jeg gerne vil opholde mig ved, er problemet om, hvordan pristallet overhovedet teknisk behandles. Jeg henviser her til de oplysninger, som betænkningen giver. Det fremgår også af, at hele den måde, hvorpå skatterne indregnes — her er det de direkte skatter, jeg tænker på — i pristallet, har så lidet teknisk set med pristalsberegning at gøre, at den højtærede finansminister, der selv er nationaløkonom, havde

al mulig grund til at sætte stærkt ind for at få en sådan urimelighed fjernet.

Hvad betyder det, når man for et år forsøger at regne skattens indvirkning på pristallet ud? Ja, man er ikke afhængig af, hvad pristalsfamilien rent faktisk har betalt. Det regnes ud med en lang række forbehold, en lang række tekniske faktorer: beregning af gennemsnitsindkomsten, af beregnet skattefradrag, beregnet antal børn — er det ikke 1,78 barn, man regner med — og en lang række andre urimeligheder. Der er ingen grund til at opholde sig videre ved denne side af sagen, andet end for at fastslå, at den højtærede finansminister utvivlsomt vil være enig i, at rent sagligt og ud fra en teknisk vurdering må man sige, at også af den grund bør skatterne naturligvis ikke medindberegnes i pristallet.

Så kommer det tredje argument. Det er spørgsmålet om skatternes virkning i pristallet. Nu siger den højtærede minister, at ifølge den beregning, der findes i betænkningen, er der, hvis man tager alle skatterne ud af pristallet, kun et udslag på små 2 pct. Det svarer til 7-8 points og er altså for det første ikke uden betydning. For det andet er skatterne, for så vidt vi i skiftende perioder tager dem med ind i pristallet, med til at presse omkostningsniveauet og inflationen i vejret. Den omstændighed, at der ikke er så forfærdelig stor forskel i udsvingene, hvis man tager skatterne ud, er ikke uden videre udtryk for, hvilken virkning skatterne har haft. I den periode, som den højtærede finansminister omtalte, har skatterne, hver gang de er steget, medvirket til at sætte pristallet op og dermed også lønningerne og omkostningerne i vejret. At man bagefter kan sige: ja men de er steget nogenlunde lige meget, så er det bl. a., fordi skatterne har været medvirkende til også at sætte de andre faktorer i pristallet i vejret. Derfor er skatternes virkning større; end det fremgår af det, som den højtærede finansminister henviste til. Det, der imidlertid ud fra et demokratisk skattemæssigt synspunkt er afgørende, er, hvad der stod